

# שגריר השחיתות בתורכיה

(המשך מעמוד 14)

של החברה, כי פרישמן עצמו הוציא לצרכים פרטיים מקופת החברה 1.300.000 ל"ת, ב" תקופה של פחות משנתיים. סכום זה לא כלל את הוצאות הא"ש"ל השמנות שלו, א"תן קיבל מקופת החברה לחוד. שותפו בכיוף הוציא גם הוא באותה צורה יותר מ-675 אלף ל"ת ואילו השותף השלישי, גולדברגר, נטל גם הוא את חלקו, למעלה מ-710 אלף ל"ת.

★ ★ ★

## שוחד למהנדסים

**הפעולות הכלכליות והפרטיות** של חברת פרישמן ושותפיה לא יכלו להתנהל, מבלי שישפך דם גובר והולך של מזמנים לקופה. במפעלי בנייה מקובל כי מדי מין העבודה משלם את מחירה למבצע, בשלבים שלבים, לפי מידת ההתקדמות של העבודה.



שיטה זו מבוססת על ההנחה כי למבצע הבניין יש הון חוזר משלו, המספיק לו כדי לסיים שלב אחד בעבודה. בתום שלב זה, משלם לו המזמין את מחירו, והמבצע יכול להמשיך בעבודה.

לפרישמן לא היה מעולם הון חוזר במידה מספקת כדי לבצע את העבודות העצומות שלקח על עצמו. אך מה שגרוע יותר: מפעלו נוהל לפי הראותיו בבובנות פושעת, שהגדילה מיום ליום את הפער בין התחייבויותיו לבין יכולת-ביצועו. בתורכיה יש רק תשובה פשוטה אחת לבעיות מסוג זה: שוחד.

פרישמן רכש במיקה הנכון את לבם של מהנדסים שהיו ממונים לפקח על בנייניו מטעם המזמינים. מהנדסים אלה נתבקשו לעשות דבר פשוט אחד: לעצום עין בשעת סיורי הביקורת שלהם בבניינים הנבנים והולכים. כשהסתיימו, למשל, עבודות הטיח, קיבל פרישמן את הסכום שהגיע לו כשלב זה של העבודה. המהנדסים לא העירו את תשומת-לב מעבידיהם כי תחת הטיח לא הונחו כבלי החשמל ולא התקנו צינורות המים והביוב. כשהכניס בפתחים משקופים, פרישמן קיבל כבר תשלום כאילו היתה הגנרת גמורה ומושלמת, למרות העובדה שכותר המשקופים לא היו עדיין דלתות או חלונות.

בצורה זאת, הצליח פרישמן לקבל מידי משתכניו סכומים גדולים בהרבה מהערך הסופי של עבודותיו, שבבא להתמוטטות נטש אותן בלתי-גמורות. בשיכון 'ישי'לטיפה, למשל, קיבל פרישמן על חשבון העבודה סכום של שלושה מיליון ל"ת. במועד מאוחר יותר, כאשר נברכו החשבונות ומצב המבנים הבתלגמורים הוערך על-ידי מומחים, התברר כי פרישמן ביצע עבודה במחיר של פחות ממחצית הסכום.

★ ★ ★

## הלוואה בעזרת רמאות

**אולם גם שיטת זו עזרה רק לתקופת זמן מוגבלת.** בסופו של דבר, אחרי שמרישמן כבר מצץ את כל תשלומי המזמנים האפשריים ועדיין נשאר תקוע בגרעון, היה עליו לזנוח מוצא נוסף.

ברגע גורלי זה, נזכר פרישמן במכונות והמשאית, שאותן הביא לתורכיה יחד עם בעליהן, לאחר שחברת דיקסן התורכית דרשה זאת כערוכה לביצוע העבודה. במחור של פרישמן צץ רעיון גאוני: המכונות ששימשו ערובה מספקת לדיקסן, יוכלו לשמש ערובה מספקת לא פחות גם לחברת 'ישי'לטיפה.

הוא ביקש להחאה מחברת 'ישי'לטיפה ומישכן בתמורה את המכונות שלא היו שייכות לו. עובדה זאת לא הפריעה לפרישמן להצחיר בפני נוסריון רשמי, כדרישת החוק התורכי, כי המכונות הן רכושו וכי הן חופשיות מכל שיעבוד. יתר על כן: כדי שיוכל לקבל זלחאה גדולה ככל האפשר, דאג פרישמן בדרך המקובלת לכך, שהשמאים יעריכו את שוויין של המכונות בסכום גדול בהרבה מערךן האמיתי.

על יסוד שומה זאת הצליח להוציא מחברת 'ישי'לטיפה הלחאה בסך מיליון ורבע ל"ת. בטענה כי המכונות שוות סכום כזה. מאחר יותר, כאשר הוערכו המכונות על-ידי שמאים רשמיים פחות משותדים, התברר כי ערךן לא הגיע אלא לפחות מחצית מיליון ל"ת.

★ ★ ★

## מלך ליבריה בורח לפאריס

**התמוטטותו של פרישמן באה במהירות ובפתאומיות, ממש כעלייתו.** כשהרגיש היום אחד כי לא יוכל למצוא שום דרך לצאת מן הסבך, קם פרישמן בחשאי, ארו את חפציו ויצא לפאריס, בדרכו לליבריה. כשעברו ימים רבים, וגישו נוכחו לדעת כי פרישמן אינו חוזר, החלו להגיש תביעות אורחיות לבית-המשפט התורכי. התביעות נערמו זו על גבי זו, ממש כלבנים של בניין מתמוטט.

האדריכל גולדברגר, גם הוא משותפי החברה, החליט להקדים רפואה למכה: הוא עזב את דירתו מבלי לראות אפילו את חפציו, יצא בחשאי לפרס. אשתו וילדיו ברחו אחריו. באותה צורה נעלם בדרכו לפאריס השותף השלישי, אבא חי בביוף.

למראה החורבן, החליטו שותפיו הקטנים של פרישמן, בעלי המכונות והמכונות, לקחת את רכושם המועט ולחזור לישראל. רק אז התברר להם, כי מכונותיהם מושכנו מזמן, במחיר כפול משוויין, לחברת 'ישי'לטיפה.

בצורה זאת נודע גם לחברת דיקסן כי המכונות, ששימשו ערובה להשלמת בנייניה, מושכנו בינתיים בלי ידיעתה לעוד מישהו. בעליהם המכונות לא יכלו אפילו לבקש את עזרת בית-המשפט, כי להלכה היו הם ספקידים של חברת פרישמן ותו לא. חלקם חזרו לישראל בידיים ריקות, ואילו אחרים נשארו בתורכיה כדי לנסות ולהציל את רכושם הוער.

עד מהרה הגיעה הפרשה אל בית-המשפט התורכי, שהוציא צו פשיטת-רגל מספר

• בליבריה, הקים פרישמן חברה קבלנית עצומה, בשותפות עם חברת האחים מאיר, שמנהלה התפתה למראה החוזים הגדולים שהביא אתו פרישמן באחד מביקוריו בארץ. פרישמן, שכונה את עצמו כ"מלך השני של ליבריה", תלה בביתו שבחיפה את תמונת נשיא ליבריה, ליד תמונתו של אתאטורק.

לאחר שהחלו עבודות הבניין, בליבריה, שמעו האחים מאיר על מעלליו של פרישמן בתורכיה, פיצו אותו בסכומים ענקיים, הוציאו ממנו הצהרה כי הוא מוותר על כל זכויותיו בשותפות בליבריה.



רותי, אם יש לך דם, או תעני על זה בגלוי? מתגרה בי צנחן צעיר. ברור שהדם שלי הוא מיס לעומת זה של צנחן. אני נורא פוחדת מפני צנחנים, וזו הסיבה מדוע אני מפרסמת את השמצתו אותי, בלי מורא, ובלו משוא פנים - עצמי, ואם אני משיבה לו בדרכי שלי עיוותות הרי לא מתוך נקמנות עשיתי זאת, וההיסטוריה תשפוט אם צדקתי או לא.

פעם רציתי לכתוב זאת אך תמיד דחיתי. לבסוף הגיע אף הזמן לעשות את שלו, פותח הוא. "היה ברצוני ל" הביע את הסכמתי על מדור זה, שיש צורך לכסותו בהר של מילים כדי שכל מה שיש בו יישאר קבור מתחתיו. רציני היה לדעת, מתוך סקרנות, מי הם המש"תמשים במדור זה, ואלו בריות הן. וב" כן במשך שנה לערך, התכתבתי עם מס" ובאתי ליד מסקנה סופית ממש שרוב הכתובות הן אותה אדרת בשינוי מס" גרת. כך שברוך כלל חברה טובים, או בני אדם כמו שאני קורא להם, אינם משתמשים במדור זה, אלא סנוביות, שויצריות, ומי שח שבת מגיע לה; וזש" יודע מה, או אחת שרוצה לעשות רושם שהיא מנסה לחזק לארץ.

"רבות מהן מעמידות תנאים כאילו שהיתה חברת מסחר. בקיצור, תם היל" בול מוח. היתה לי מזודה שלמה מלאה מכתבים מכל אלה, ובמשך הזמן אני ממשיך להשמיד את השטיויות הרבות וז" כת בות בהם ואף שקרים לא חסרו בהם. כך שלבסוף, כשנפגשים, מתברר שהכל לא דובים ולא יער, שלבסוף גש" אר נודר זה לא בשביל שאשים שחוש" בים דברים רציניים, אלא סתם יש"ם משחק מלים או סתם בבלבל מוח, כמו שאני קורא לזה. הוא יכול לשמש רק למי שמעוניין להגדיל את ספריית המכ" תבים שלו, או מי שדואג שמא חסרה עבודה בדואר, ואחרון אחרון - קינים להעולם הזה.

עוד משהו רציתי לומר לך: שטי" פוס מסוים מושך אליו את הטיפוסים שלו, וזהו המדור שלך. כל הטיפוסים האלה נמשכים אליך - כלומר למדורך. מובן... אילו היו שואלים את דעתי, הייתי אומר שיש צורך לחסל את ה" מדור. פשוט חבל על המקום."

אחרי ביקורת כזאת, כמעט שרציתי להתאבד. זה נורא אצילי ויפה לומר שאת מעריכה ביקורת כנה וקונסטרוק" טיבית וכל זה, אך בכל זאת היית ר" זה שיתכבבו אותך - כאשר בין הזמ" תבים המופנים למשלוח, הבחנתו הכ" תב ידו המוכר-מאד של המבקר עול" הימים שלי. אחרי שדן אותי ואת מדור" רי לכלייה, החליט, בכל זאת, להשתמש בו. במקרה, ראיתי רק שני מכתבים שלו. באותה הצלחה יכלו להיות גם עשרה. החלטתי שאם כבר אומרים עלי שאני טיפוס מסיים, להיות באמת כזו לשעה קלה, ולקרא מה הם הדברים וז" מעניינים שיכול חוצב הלהבות העציר לכתוב. שני המכתבים שהיו מופנים אל שתי נערות שונות, דמו זה לזה בדיוק נמרץ. מלה במלה. אפילו אותו מספר שורות.

וזה, איס"א, כתב אס"ן המכתבים שלני:

מאישם בשחקים - שלום רב לך אלמוטטותיו... ראשית כל, שלום רב, ויחיה נעים לי מאד להכירך. מה שלומך ואיך המד" נש? שנית אבקשך סליחה מראש על נייד הגרוע והמקומט, הכתב והסגנון, וכזו משום שכל זה נעשה בגובה של 30.000 רגל בין שמיים ואד"ן. מקום שתנאי הכתיבה אינם נוחים ביותר, ב"ס" מתחת לאפס. השעה היא שעת הערביים ומבין קרעי העננים עדיין יש" נח אפשרות. לראת שרסוטי ופני האדמה כשאירות ראשונים מונצים כבר, למרות הלבוש החם והכסיות, אצבעותי מסרבות להישמע. החלונות מכוסים קרח, ועדיין אפשר להבחין מצד אחד את חלונות ה-

חוף ומצד שני את הים הנרחב. את כל זאת משלמים כתרמוניה שאין לה סוף ארבעת המנועים. מחפיהם קורעים את השחקים, והמטוס נטהף אחריהם בטר פת רעמים. למעשה, מדוע כתבתי זאת? זה זמן רב שאני סס והכל נראה חדגוני ומשעמם. והנה מצאתי לידו חוברת. התחלתי מעיין בה. התחשק לי לכתוב משהו. כתבתי מה שאני חושב, מרגיש ושומע. אינני מספר מאומה, כי מוכרח אנוכי לסיים את מכתבי. האור הירוק כבה, והאדום דולק, ועלי לגשת למלא" כה, וספק אם תהיה לי הזדמנות לקפוץ לחופשה קצרה ולהשליך את המכתב. שלום רב ולהשתמש.

המכתב, תודו, נחמד מאד. האין זה נפלא לקבל מכתב מצעיר הכותב: אליך בין אור ירוק לאדום על אורות מצ" צנים ושחקים קרועים וכו לפחדים? אך מה שאינני יכולה להבין, היא: כיצד יכול היה לכתוב את שני (או עשרת) המכתבים בתאריך אחד, ובטיסה אחת?

★ ★ ★

## היא מצמצמת עיניה

(1009/1155) היא נהגת בצה"ל. כל הבחורים אצלנו דחקא נועצים בי את עיניהם, אבל אני לא שמה לב אליהם בכלל. למה, לא נימקה. היא דחקא רוצה להתכתב עם בחור ירושלמי. אני חושדת בה שגם היא כזאת. היא לא אשמה כמובן, אם כי ביטאה דברים לא כל כך ירושלמיים. אין זאת אומלת שאני בער ידידות אפלטונית, כתבה. במחשבה שנייה, ייתכן שפשוט אין היא מבינה את משמעות הדברים, וזה, אולי, כן ירושלמי.

★ ★ ★

## סמל הדת...

קעת אני מתחילה להבין את השיר המפורסם על סמל הדת. יש ביניהם חח שבים מחשבות מאד לא אורתודוכ" סיות כמו כתיבת מכתבים לנערות, אפי" לו לא דתיות.

אחד כזה הוא (1009/1156), שהוא ס" מל דת בחיל האחיר. הא איננו מסתפק בכתיבה לנערה כבת 16-18. הוא רוצה אפילו תמונה! וכבר במכתב הראשון! אוי לעיניים שכן קוראות!

אך לא נתחנתי לפגוע בו. רק קצת להתל. כתיבנה, לו, נערות.

## הסיפוס שלי



אחרי שהוא כותב את דעתו על בנות מיני בכלל ואת נסיונו עמן בפרט, מוסיף שלמה יערי מבת ים, שיכון ותי" קי הסתדרות, קנולטון 8:

יום אחד בנוסטי בקו תל-אביב חיפה, גיליתי בפנית ספסל האוטובוס תמונה של נערה לא יפה ביותר, אולם מביעה רבות. עד כמה שיקלתי לפענת את סגנונה הכתוב מאחור, אין זה חשוב, אולם מן המלים הספורות למדתי רבות. מבטה, וסמל התנועה החלוצית שעל חזה, הכריחוני לשלוח לך תמונה זו כי היא הינה הסיפוס שלי!